

۲۷۹.....	ادبیات نوشتاری در عصر اویغورها.....
۲۷۹.....	ترکان نوشتار ملی خود را ترک می‌کنند.....
۲۸۲.....	نوشتار اویغور.....
۲۸۵.....	ادبیات مانئ.....
۲۸۵.....	نظم.....
۲۸۷.....	نثر.....
۲۸۷.....	ادبیات بورکانجی (مربوط به دین بودا).....
۲۸۷.....	نظم.....
۲۸۹.....	نثر.....
۲۹۴.....	منابع.....

۲۲۹.....	کشف این کتیبه‌ها و خوانش آن‌ها
۲۳۲.....	متن اصلی کتیبه‌ها
۲۳۲.....	کتیبه بیلگه خاقان
۲۳۲.....	Doğu Yüzü ضلع شرقی
۲۴۱.....	Güney-doğu Yüzü ضلع جنوب شرقی
۲۴۱.....	Güney Yüzü ضلع جنوبی
۲۴۴.....	Kuzey Yüzü ضلع شمالی
۲۴۸.....	Batı Yüzü ضلع غربی
۲۴۹.....	Güney-batı Yüzü ضلع جنوب غربی
۲۵۰.....	کتیبه کؤل تیگین
۲۵۰.....	Güney Yüzü ضلع جنوبی
۲۵۴.....	Doğu Yüzü ضلع شرقی
۲۶۱.....	Kuzey Yüzü ضلع شمالی
۲۶۴.....	Kuzey-doğu Yüzü ضلع شمال شرقی
۲۶۴.....	Güney-doğu Yüzü ضلع جنوب شرقی
۲۶۵.....	Güney-batı Yüzü ضلع جنوب غربی
۲۶۵.....	Batı Yüzü ضلع غربی
۲۶۶.....	کتیبه‌های تونیوقوق
۲۶۶.....	(Birinci Taş) کتیبه اول
۲۶۶.....	Batı Yüzü ضلع غربی
۲۶۷.....	Güney Yüzü ضلع جنوبی
۲۶۹.....	Doğu Yüzü ضلع شرقی
۲۷۱.....	Kuzey Yüzü ضلع شمالی
۲۷۴.....	(İkinci Taş) کتیبه دوم
۲۷۴.....	Batı Yüzü ضلع غربی
۲۷۵.....	Güney Yüzü ضلع جنوبی
۲۷۶.....	Doğu Yüzü ضلع شرقی
۲۷۷.....	Kuzey Yüzü ضلع شمالی

۱۴۸.....	اولین شعرا و شعرهای شناخته شده.....
۱۵۲.....	اشعار نخست دیگر.....
۱۵۶.....	آپرینچور تیگین.....
۱۵۸.....	شعر عاشقانه آپرینچور تیگین.....
۱۶۴.....	عناصر آوایی در اولین اشعار ترک.....
۱۶۴.....	وزن -شکل -قافیه.....
۱۶۹.....	وزن.....
۱۷۱.....	اوزان ترکی باستان.....
۱۷۴.....	قالب‌های نظم.....
۱۷۹.....	قافیه.....
۱۸۸.....	بخش دوم: ادبیات مکتوب.....
۱۸۸.....	اولین معلومات مربوط به ادبیات مکتوب.....
۱۹۱.....	نوشته‌های ینی سئی.....
۱۹۳.....	سنگ‌های بنگوی گؤکتورک.....
۱۹۵.....	سنگ‌نوشته‌های بنگو در زمان اویغور.....
۱۹۷.....	سنگ نوشته بنگو در قرقیز.....
۱۹۷.....	ادبیات مکتوب دوره گؤکتورک‌ها.....
۱۹۷.....	الفبای گؤکتورک.....
۲۰۳.....	سنگ‌های بنگوی نوشته شده با الفبای گؤکتورک.....
۲۰۴.....	تاریخ.....
۲۰۷.....	متن کتیبه‌ها.....
۲۱۶.....	کتیبه کؤل تیگین و بیلگه خاقان، ترکی قرن هشتم.....
۲۱۷.....	زبان حماسی در کتیبه‌ها.....
۲۱۸.....	نام قبایل و اختلافات.....
۲۲۰.....	اولین نویسندگان ترک.....
۲۲۰.....	بیلگه تونیوقوق.....
۲۲۷.....	یوللوغ تیگین.....
۲۲۸.....	یوللوغ تیگین و ایمان.....

۸۳	حماسهٔ بزقورد
۸۵	حماسهٔ ارگنکون
۹۲	حماسهٔ ترکان نه اوغوز، ده اویغور
۹۴	افسانهٔ پیدایش
۹۴	حماسهٔ کوچ
۹۹	الف - منقبه قبول دین مانی
۱۰۰	ب - شهرهای اویغور
۱۰۱	عناصر ملی - ادبی در حماسه‌های ترکی
۱۰۲	الف - نور
۱۰۴	ب - درخت
۱۰۹	ج - معدن و اسامی معدن
۱۱۱	د - بزقورد (گرگ خاکستری رنگ)
۱۱۴	ذ - زن
۱۱۵	ر - اسب
۱۲۴	ز - سنگ یادا
۱۲۵	س - عشق آب
۱۲۷	ش - پیران ریش سفید
۱۲۸	ص - موسیقی در حماسه‌ها
۱۳۱	ض - قویوز
۱۳۲	اولین شاعران در دوران ادبیات حماسی و اشعار دیگر آن‌ها
۱۳۲	الف - سنت ادبیات شفاهی
۱۳۳	ب - شعرهایی که با ساز گفته میشود
۱۳۶	ج - منبع اولین اشعار: دین
۱۳۸	وظایف دیگر اولین شاعران و اسامی شاعران
۱۴۲	مراسمی که اشعار در آن سروده می‌شدند
۱۴۲	الف - مراسم سیقیر (گاو)
۱۴۵	ب - شؤلنها (ضیافت)
۱۴۶	ج - مراسمات یوغ

فهرست

۲	مقدمه
۲	نگاه مختصری به تاریخ ترکان پیش از اسلام
۲	نام ترک
۲	اولین سلاله‌های ترکان
۴	هون
۴	گوک‌تورک‌ها
۶	نه اوغوز - ده اویغور
۶	ریشه‌های زبان ترکی
۱۰	بخش اول: ادبیات شفاهی
۱۰	دوره حماسی
۱۱	حماسه‌ها
۱۲	اهمیت حماسه و فرهنگ حماسه
۱۸	پیدایش آثار فکری و هنری از حماسه‌ها
۲۳	حماسه‌ها و ترقی ملی
۲۷	پیدایش حماسه و حماسه ملی
۳۷	حماسه‌های ترک
۳۹	منابع حماسه‌های ترک
۴۱	بخش‌هایی از حماسه‌های ترک و حماسه‌های ترک برحسب تاریخ دولت‌های ترک
۴۲	حماسه آفرینش، از دیدگاه ترکان
۴۷	حماسه آلپ ار تونگا
۵۲	حماسه شو
۵۷	حماسه‌های هون - اوغوز
۶۰	حماسه اوغوز خاقان
۷۸	حماسه آتیلا
۸۲	حماسه گوکتورک

پیشگفتار

تفکر و سیاست تنگ نظرانه‌ای که در دوره حکومت پهلوی برای اقوام ایران بویژه برای ترکان اعمال می‌شد. موجب شد در مورد اقوام ایران بخصوص ترکان منابع علمی موثق تولید نشود و یا سانسور شود. متأسفانه بعد از انقلاب علی‌رغم همه کارهای خوبی که صورت گرفته ولی منابع علمی موثق به زبان فارسی در مورد زبان و ادبیات ترکان در ایران تألیف یا ترجمه نشده است. بنابراین بعنوان مدرس و پژوهشگر زبان و ادبیات ترکی در دانشگاه علامه طباطبائی با همکاری اساتید گرامی و دانشجویان عزیز بر آن هستیم تا حد امکان بخشی از این خلاء تاریخی را برطرف نماییم. در این راستا بر اساس کتاب حجیم و دو جلدی «تاریخ مصور ادبیات ترک» نهاد سامی بانارلی که یکی از منابع مهم و مشهور دانشگاه‌های ترکیه است کتابهایی را ترجمه یا ترجمه تألیف نموده بصورت سری به زیور چاپ آراسته کرده در اختیار علاقمندان و پژوهشگران قرار دهیم.

در تهیه این کتاب تعدادی از دانشجویان کمک کرده بودند که از تک تک آنها سپاسگزارم. همچنین از کسانی که در تهیه این کتاب مرا کمک یا تشویق می‌کردند بسیار متشکرم.

بهروز یک بابایی

۱۳۹۹/۱/۲۲

Edebiyat-e Bastani-ye Torkan

Çevirmen
Behruz BEKBABAYİ

ISBN: 978-625-7305-29-7

1. Baskı
Haziran, 2021 / Ankara

Yayın Sertifika No
46683

Matbaa Sertifika No
46682

 Grafiker®
Yayınları
Yayın No: 395
Web: grafikeryayin.com

**Kapak, Sayfa Tasarımı,
Baskı ve Cilt**

 Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Oğuzlar Mahallesi
1396. Cadde No: 6/A
06520 Balgat-ANKARA
Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx
Faks : 0 312. 284 37 27
E-mail : grafik@grafiker.com.tr
Web : grafik.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.